Dosarul nr. 2-13589/2022
(2-22090112-12-2-21062024-1)

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

13 noiembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii
grefier Burghelea Diana

examinînd în ședință publică cererea de chemare în judecată depusă de Stavinscaia Valentina, Busuioc Tatiana, Busuioc Ion reprezentați de avocatul Dumitriu Valeriu împotriva lui Caușanean Mihail privind repararea prejudiciului moral în mărim de 20000 lei în rezultatul săvîrșirii contravenției, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică de 3000 lei,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

Stavinscaia Valentina, Busuioc Tatiana, Busuioc Ion reprezentați de avocatul Dumitriu Valeriu au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Caușanean Mihail privind repararea prejudiciului moral în mărim de 20000 lei în rezultatul săvîrșirii contravenției, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică de 3000 lei.

În motivarea acțiunii, menționează că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie *****din 22.01.2019, întocmit de către agentul constatator Storceac Timofei, s-a stabilit că, la data de 17.01.2019 ora 19:15 min., în mun. Chişinău, str. *****, în loc public, cet. Causanean Mihail a comis huliganism nu prea grav, manifestat prin comportament neadecvat faţă de mai multe persoane în curtea casei, motiv pentru care în privinţa sa a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie în baza art. 354 Cod contravenţional, urmare a cărui fapt, prin decizia agentului constatator i-a fost aplicată sancţiunea contravenţională sub formă de amendă în mărime de 10 u.c., adică echivalentul a 500 lei.

Relevă că prin hotărîrea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana, s-a respins ca fiind neîntemeiată contestaţia depusă de către cet. Causanean Mihail împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie *****din 22.01.2019 întocmit în temeiul art. 354 Cod Contravenţional al Republicii Moldova.

Afirmă că în toate cauzele contravenţionale intentate pînă în present faţă de cet.

Causanean Mihail, statut de victime au avut cet.cet. Tatiana Busuioc, Ion Ion Busuioc şi Stavinscaia Valentina şi alţii.

Relevă că interesele victimelor Tatiana Busuioc, Ion Ion Busuioc şi Stavinscaia Valentina, etc..., în cadrul acestui proces contravenţional, au fost reprezentate de avocatul Ştefan Balmuș.

Declară că prin decizia Curţii de Apel Chişinău, emisă la data de 02.10.2019, în cadrul dosarului contravenţional cu nr: 4r-2059/19, s-a decis de a respinge ca nefondat recursul declarat de către contravenientul Causanean Mihail şi a menţine fără modificări hotărîrea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată contestaţia depusă de către cet. Cauşanean Mihail împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie *****din 22.01.2019 întocmit în temeiul art. 354 Cod Contravenţional al Republicii Moldova. Valoarea prejudiciului moral cauzat, reclamanţii îl estimează la suma în mărime de 20000 (douăzeci mii) lei, care se rezumă suferinţele cauzate în urma acţiunilor ilicite comise/admise anume de cet. Cauşanean Mihail, pentru o perioadă foarte îndelungată, care a fost mediatizată, inclusiv de mai multe surse de mass-media.

Invocă că pentru reprezentarea intereselor clienţilor cet.cet. Tatiana Busuioc, Ion Ion Busuioc şi Stavinscaia Valentina, în cadrul cauzei contravenţionale, enumerate mai sus, la instanţa de fond Judecătoria Chişinău, sediul Ciocana şi la Curtea de Apel Chişinău, a fost achitat onorariul avocaţional în valoare de 3 000 lei, ce se confirmă prin bonul de plată *****, din 16.03.2018.

Relevă că poziţia procesuală a reclamantului se mai întemeiază pe următoarele norme legislative.

Prevederile art. 1998 Cod Civil (în redacţia nouă) şi art. 1398 Cod Civil (în redacţia veche). Temeiul si condiţiile generale ale răspunderii delictuale garantează aptul că, (1) Cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Art. 383 alin.(2) Cod Contravenţional, Cheltuielile aferente procesului contravenţional reglementeză că, (2) Victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului şi a cheltuielilor suportate în procesul contravenţional în ordinea procedurii civile, cu excepţia cazurilor cînd nu există divergenţe asupra întinderii acestora.

Conform normelor art. 90 CPC, Cheltuielile de judecare a priciniise stabileşte că, Din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte: a) sumele plătite martorilor, ...; d) cheltuielile de transport şi de cazare suportate de părţi şi de alţi participanţi la proces în legătură cu prezentarea lor în instanţă; i) cheltuielile de asistenţă juridică.

Articolul 94 CPC, Repartizarea cheltuielilor de judecată între părţi-, reflectă că, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Articolul 95 CPC, Despăgubirea pentru timpul de muncă pierdutindică faptul că, Instanţa judecătorească poate obliga partea care a intentat cu rea-credinţă o acţiune nefondată sau care s-a opus insistent judecării juste şi rapide a pricinii să despăgubească cealaltă parte pentru timpul de muncă pierdut. Instanţa stabileşte cuantumul acestor despăgubiri în limite rezonabile, în funcţie de circumstanţele pricinii şi de remunerarea muncii din profesia respectivă.

Articolul 96 CPC - Compensarea cheltuielilor de asistentă juridică-. arată că, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile; (1^1) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Susține că prevederile art. 54 Legea nr:1260-XV din 19.07.2002 „cu privire la Avocatură, (1) Munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice; (2) Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată; (3) Statul asigură avocaţilor retribuirea asistenţei juridice acordate în conformitate cu Legea cu privire la asistenţa juridică garantată de stat; (6) Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.

Reclamantul indică că, dauna morală se exprimă prin, nopţile nedormite, situaţiile stresante create de pîrît, disconfortul creat prin timpul petrecut sub uşile organelor de poliţie, stările de nervozitate ca urmare a consecinţelor suportate, aprecierea negativă care a urmat şi respectiv reflectă calitatea reclamantului în conştiinţa socială, deasemenea şi consecinţele asupra autoaprecierii reclamantului întemeiată pe aprecierea societăţii, care a derulat după toate acţiunile ilicite întreprinse de pîrît.

Cerinţa reclamanţilor în partea ce ţine de încasarea cheltuielilor judiciare suportate de aceştia în legătură cu examinarea litigiului dat se bazează pe art. art. 90, 94, 96 Cod de procedură Civilă şi art. 54 din Legea nr.1260 cu privire la Avocatură.

Declară că mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. Statul asigură avocaţilor retribuirea asistenţei juridice acordate în conformitate cu Legea cu privire la asistenţa juridică garantată de stat.

Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.

Cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice în organele de urmărire penală şi instanţele de judecată în cauzele penale, civile şi administrative se încasează concomitent cu soluţionarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: - dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); - copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; - listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora.

Prin urmare solicită Stavinscaia Valentina, Busuioc Tatiana, Busuioc Ion reprezentați de avocatul Dumitriu Valeriu împotriva lui Caușanean Mihail repararea prejudiciului moral în mărim de 20000 lei în rezultatul săvîrșirii contravenției, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică de 3000 lei.

În ședința de judecată avocatul reclamanților reiterînd circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei a solicitat admiterea integrală a acțiunii.

În ședința de judecată avocatul pîrîtului a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței

Studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, instanța ajunge la concluzia de *a admite parţial* cererea de chemare în judecată, din următoarele considerente.

În corespundere cu prevederile art.5 alin.(1) Cod de Procedură Civilă,

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Iar art.166 alin.(1) Cod de Procedură Civilă indică expres că,

(1) Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept trebuie să depună în instanţa competentă o cerere de chemare în judecată.

În conformitate cu prevederile art. 240 din Codul de procedură civilă,

(1) La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

(2) Dacă, în timpul deliberărilor, consideră necesară clarificarea unor noi circumstanţe importante pentru soluţionarea cauzei sau cercetarea suplimentară a probelor din dosar, instanţa judecătorească emite o încheiere de reluare a dezbaterilor judiciare. După examinarea cauzei în fond, instanţa audiază din nou pledoariile participanţilor la proces.

(3) Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

Totodată, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie

una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum şi argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs Spania, Hotărâre din 21 ianuarie 1999, § 26). Hotărîrea judecătorească trebuie să corespundă tuturor normele de drept, să fie clară, înțeleasă de părţile implicate în litigiu şi să răspundă în mod sigur şi expres la toate cererile şi obiecțiile formulate de reclamant şi pîrît.

Conform prevederilor art. 118 din Codul de procedură civilă,

(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

(2) Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite.

(3) Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Potrivit prevederilor art. 121 din Codul de procedură civilă,

Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Iar conform prevederilor art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

(1) Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Astfel, judecătorul reține că circumstanțele faptice ce au importanță pentru soluționarea cauzei se rezumă la următoarele.

Pretenția privind încasarea prejudiciului.

Astfel, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie *****din 22.01.2019, întocmit de către agentul constatator Storceac Timofei, s-a stabilit că, la data de 17.01.2019 ora 19:15 min., în mun. Chişinău, str. *****, în loc public, cet. Causanean Mihail a comis huliganism nu prea grav, manifestat prin comportament neadecvat faţă de mai multe persoane în curtea casei, motiv pentru care în privinţa sa a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie în baza art. 354 Cod contravenţional, urmare a cărui fapt, prin decizia agentului constatator i-a fost aplicată sancţiunea contravenţională sub formă de amendă în mărime de 10 u.c., adică echivalentul a 500 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana, s-a respins ca fiind neîntemeiată contestaţia depusă de către cet. Causanean Mihail împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie *****din 22.01.2019 întocmit în temeiul art. 354 Cod Contravenţional al Republicii Moldova.

În cauzele contravenţionale intentate pînă în present faţă de cet. Causanean Mihail,

statut de victime au avut cet.cet. Tatiana Busuioc, Ion Busuioc şi Stavinscaia Valentina.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău, emisă la data de 02.10.2019, în cadrul dosarului contravenţional cu nr: 4r-2059/19, s-a decis de a respinge ca nefondat recursul declarat de către contravenientul Causanean Mihail fiind menținut fără modificări hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată contestaţia depusă de către cet. Cauşanean Mihail împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie *****din 22.01.2019 întocmit în temeiul art. 354 Cod Contravenţional al Republicii Moldova (f.d. 14-16).

În rezultat reclamanții au intentat prezenta acțiune.

În conformitate cu art. 2037 din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

În speță, reclamanții Stavinscaia Valentina, Busuioc Tatiana, Busuioc Ion reprezentați de avocatul Dumitriu Valeriu solicită încasarea de la Causșanean Mihail a prejudiciului moral în mărim de 20000 lei în rezultatul săvîrșirii contravenției.

Totodată, instanţa de judecată o consideră ca fiind vădit excesivă suma de 20000 lei şi în urma estimărilor efectuate pe o bază echitabilă, conform art. 2037 Cod civil al RM, consideră că este oportun să dispună încasarea de la Causșanean Mihail domiciliat în mun. Chișinău str. Șoseaua Hîncești*****în beneficiul lui Stavinscaia Valentina IDNP*****, Busuioc Tatiana IDNP ***** și Busuioc Ion IDNP *****prejudiciul moral a cîte 2000 (două mii) lei pentru fiecare reclamant cauzat în rezultatul contravenției prevăzute de art. 354 Cod Contravențional stabilite prin procesul-verbal cu privire la contravenție *****din 22.01.2019, sumă pe care o consideră rezonabilă.

Instanța de judecată remarcă faptul că prejudiciul moral nu poate fi deturnat de la scopul său, prin majorare, aşa cum solicită reclamanții în acţiune, or acest lucru i-ar conferi acestuia un folos material necuvenit, fără o justificare cauzală în eroarea comisă şi consecinţele acesteia.

Totodată sumele încasate nu reprezintă preţul pentru suferinţele fizice sau psihice, care de cele mai dese ori sunt inestimabile, ci reprezintă o reparaţie stabilită din perspectiva consecinţelor în plan personal şi social ca urmare a încălcărilor admise asupra drepturilor vizate.

Se reține că reclamanții au suportat cheltuieli de asistență juridică de în mărime de 3000 lei (f.d. 4).

Astfel, conducându-se de prevederile art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța va încasa de la Causșanean Mihail domiciliat în mun. Chișinău str. Șoseaua

Hîncești*****în beneficiul lui Stavinscaia Valentina IDNP*****, Busuioc Tatiana IDNP ***** și Busuioc Ion IDNP *****cheltuielile de asistență juridică suportate pe parcursul examinării cauzei contravenționale în mărime de 3000 (trei mii) lei, sumă care este rațională și proporțională complexității cauzei.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121-122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că acțiunea reclamanților Stavinscaia Valentina, Busuioc Tatiana, Busuioc Ion reprezentați de avocatul Dumitriu Valeriu este parțial întemeiată și urmează a fi admisă parțial, cu dispunerea încasării de la Caușanean Mihail domiciliat în mun. Chișinău str. Șoseaua Hîncești*****în beneficiul lui Stavinscaia Valentina IDNP*****, Busuioc Tatiana IDNP ***** și Busuioc Ion IDNP *****prejudiciul moral a cîte 2000 (două mii) lei pentru fiecare reclamant cauzat în rezultatul contravenției prevăzute de art. 354 Cod Contravențional stabilite prin procesul-verbal cu privire la contravenție *****din 22.01.2019, precum și cheltuielile de asistență juridică suportate pe parcursul examinării cauzei contravenționale în mărime de 3000 (trei mii) lei.

În rest, pretențiile se resping ca fiind neîntemeiate.

în conformitate cu articolele 236, 238-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Stavinscaia Valentina, Busuioc Tatiana, Busuioc Ion reprezentați de avocatul Dumitriu Valeriu împotriva lui Caușanean Mihail privind repararea prejudiciului moral în mărim de 20000 lei în rezultatul săvîrșirii contravenției, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică de 3000 lei.

Se încasează de la Caușanean Mihail domiciliat în mun. Chișinău str. Șoseaua Hîncești*****în beneficiul lui Stavinscaia Valentina IDNP*****, Busuioc Tatiana IDNP ***** și Busuioc Ion IDNP *****prejudiciul moral a cîte 2000 (două mii) lei pentru fiecare reclamant cauzat în rezultatul contravenției prevăzute de art. 354 Cod Contravențional stabilite prin procesul-verbal cu privire la contravenție *****din 22.01.2019, precum și cheltuielile de asistență juridică suportate pe parcursul examinării cauzei contravenționale în mărime de 3000 (trei mii) lei.

În rest, pretențiile se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii